

Curs 6

Amintiri

O (S, Σ) -ecuație condiționată $(\forall X)t \doteq_s t'$ if H este formată din

- o mulțime de variabile X ,
- doi termeni de același sort $t, t' \in T_\Sigma(X)_s$,
- o mulțime H de ecuații $u \doteq_{s'} v$, cu $u, v \in T_\Sigma(X)_{s'}$.

Amintiri

O (S, Σ) -ecuație condiționată $(\forall X)t \dot{=}_s t'$ if H este formată din

- o mulțime de variabile X ,
- doi termeni de același sort $t, t' \in T_\Sigma(X)_s$,
- o mulțime H de ecuații $u \dot{=}_{s'} v$, cu $u, v \in T_\Sigma(X)_{s'}$.

O (S, Σ) -algebră $\mathcal{A} = (A_S, A_\Sigma)$ satisface o ecuație condiționată $(\forall X)t \dot{=}_s t'$ if H dacă pentru orice funcție S -sortată $e : X \rightarrow A_S$,

$$\tilde{e}_{s'}(u) = \tilde{e}_{s'}(v), \text{ or. } u \dot{=}_{s'} v \in H \Rightarrow \tilde{e}_s(t) = \tilde{e}_s(t').$$

Amintiri

O (S, Σ) -ecuație condiționată $(\forall X)t \dot{=}_s t'$ if H este formată din

- o mulțime de variabile X ,
- doi termeni de același sort $t, t' \in T_\Sigma(X)_s$,
- o mulțime H de ecuații $u \dot{=}_{s'} v$, cu $u, v \in T_\Sigma(X)_{s'}$.

O (S, Σ) -algebră $\mathcal{A} = (A_S, A_\Sigma)$ satisface o ecuație condiționată $(\forall X)t \dot{=}_s t'$ if H dacă pentru orice funcție S -sortată $e : X \rightarrow A_S$,

$$\tilde{e}_{s'}(u) = \tilde{e}_{s'}(v), \text{ or. } u \dot{=}_{s'} v \in H \Rightarrow \tilde{e}_s(t) = \tilde{e}_s(t').$$

O (S, Σ) -algebră $\mathcal{A}$ este o Γ -algebră ($\mathcal{A}$ este model pentru Γ) dacă

$$\mathcal{A} \models \gamma, \text{ or. } \gamma \in \Gamma.$$

Amintiri

O (S, Σ) -ecuație condiționată $(\forall X)t \dot{=}_s t'$ if H este formată din

- o mulțime de variabile X ,
- doi termeni de același sort $t, t' \in T_\Sigma(X)_s$,
- o mulțime H de ecuații $u \dot{=}_{s'} v$, cu $u, v \in T_\Sigma(X)_{s'}$.

O (S, Σ) -algebră $\mathcal{A} = (A_S, A_\Sigma)$ satisface o ecuație condiționată $(\forall X)t \dot{=}_s t'$ if H dacă pentru orice funcție S -sortată $e : X \rightarrow A_S$,

$$\tilde{e}_{s'}(u) = \tilde{e}_{s'}(v), \text{ or. } u \dot{=}_{s'} v \in H \Rightarrow \tilde{e}_s(t) = \tilde{e}_s(t').$$

O (S, Σ) -algebră $\mathcal{A}$ este o Γ -algebră ($\mathcal{A}$ este model pentru Γ) dacă

$$\mathcal{A} \models \gamma, \text{ or. } \gamma \in \Gamma.$$

Notăm cu $A/g(S, \Sigma, \Gamma)$ clasa tuturor Γ -algebrelor.

Amintiri

Un **tip abstract de date** este o **clasă** $\mathfrak{C}$ de (S, Σ) -algebre cu proprietatea că oricare două (S, Σ) -algebre din $\mathfrak{C}$ sunt izomorfe:

$$\mathcal{A}, \mathcal{B} \in \mathfrak{C} \Rightarrow \mathcal{A} \simeq \mathcal{B}.$$

Amintiri

Un **tip abstract de date** este o **clasă** $\mathfrak{C}$ de (S, Σ) -algebre cu proprietatea că oricare două (S, Σ) -algebre din $\mathfrak{C}$ sunt izomorfe:

$$\mathcal{A}, \mathcal{B} \in \mathfrak{C} \Rightarrow \mathcal{A} \simeq \mathcal{B}.$$

Dacă $\mathcal{A}_1$ și $\mathcal{A}_2$ sunt **inițiale** în $\mathfrak{K}$, atunci $\mathcal{A}_1 \simeq \mathcal{A}_2$.

Amintiri

Un **tip abstract de date** este o **clasă** $\mathfrak{C}$ de (S, Σ) -algebre cu proprietatea că oricare două (S, Σ) -algebre din $\mathfrak{C}$ sunt izomorfe:

$$\mathcal{A}, \mathcal{B} \in \mathfrak{C} \Rightarrow \mathcal{A} \simeq \mathcal{B}.$$

Dacă $\mathcal{A}_1$ și $\mathcal{A}_2$ sunt **inițiale** în $\mathfrak{K}$, atunci $\mathcal{A}_1 \simeq \mathcal{A}_2$.

T_Σ este (S, Σ) -**algebră inițială**, i.e.

pentru orice (S, Σ) -algebră $\mathcal{B}$ există un unic morfism $f : T_\Sigma \rightarrow \mathcal{B}$.

Amintiri

Un **tip abstract de date** este o **clasă** $\mathfrak{C}$ de (S, Σ) -algebre cu proprietatea că oricare două (S, Σ) -algebre din $\mathfrak{C}$ sunt izomorfe:

$$\mathcal{A}, \mathcal{B} \in \mathfrak{C} \Rightarrow \mathcal{A} \simeq \mathcal{B}.$$

Dacă $\mathcal{A}_1$ și $\mathcal{A}_2$ sunt **inițiale** în $\mathfrak{K}$, atunci $\mathcal{A}_1 \simeq \mathcal{A}_2$.

T_Σ este (S, Σ) -**algebră inițială**, i.e.

pentru orice (S, Σ) -algebră $\mathcal{B}$ există un unic morfism $f : T_\Sigma \rightarrow \mathcal{B}$.

$T_\Sigma(X)$ este (S, Σ) -**algebră liber generată de X** , i.e.

pentru orice (S, Σ) -algebră $\mathcal{B} = (B_S, B_\Sigma)$, orice funcție S -sortată $e : X \rightarrow B_S$ se extinde unic la un (S, Σ) -morfism $\tilde{e} : T_\Sigma(X) \rightarrow \mathcal{B}$.

Cuprins

- 1 Specificații algebrice
- 2 Substituții
- 3 Algoritmul de unificare

Specificații algebrice

Specificații

O **specificație** este un triplet (S, Σ, Γ) , unde

- (S, Σ) este o semnătură multisortată
- Γ este o mulțime de ecuații condiționate

Specificații

O **specificație** este un triplet (S, Σ, Γ) , unde

- (S, Σ) este o semnătură multisortată
- Γ este o mulțime de ecuații condiționate

Specificația (S, Σ, Γ) definește clasa modelelor $Alg(S, \Sigma, \Gamma)$, care reprezintă **semantica** ei.

Specificații echivalente

Definiție

Două specificații (S, Σ, Γ_1) și (S, Σ, Γ_2) sunt **echivalente** dacă definesc aceeași clasă de modele, i.e.

$$\mathcal{A} \models \Gamma_1 \Leftrightarrow \mathcal{A} \models \Gamma_2$$

- Dacă Γ și Θ sunt mulțimi de ecuații condiționate a.î. $\Gamma \models \Theta$, atunci (S, Σ, Γ) și $(S, \Sigma, \Gamma \cup \Theta)$ sunt specificații echivalente.

Semantica unei teorii în **Maude**

În **Maude**, o `teorie fth ... endfth` are ca semantică $Alg(S, \Sigma, \Gamma)$

- S mulțimea sorturilor
- Σ mulțimea simbolurilor de operații
- Γ mulțimea ecuațiilor definite în modul, iar fiecare ecuație

$$\text{eq } t = t' \text{ și } \text{ceq } t = t' \text{ if } H$$

este cuantificată de variabilele care apar în t și t' .

Pe T_Σ definim congruența semantică determinată de Γ :

$$\equiv_{\Gamma, T_\Sigma} := \bigcap \{ \text{Ker}(f) \mid f : T_\Sigma \rightarrow \mathcal{B}, \mathcal{B} \models \Gamma \}$$

Teorema ($\star$)

$T_\Sigma / \equiv_{\Gamma, T_\Sigma}$ este Γ -algebra inițială.

Semantica unui modul în **Maude**

Fie (S, Σ) o semnătură multisortată și Γ o mulțime de ecuații condiționate.

$$\mathcal{I}_{(S, \Sigma, \Gamma)} = \{\mathcal{I} \mid \mathcal{I} \text{ } \Gamma\text{-algebra inițială}\}$$

□ $\mathcal{I}_{(S, \Sigma, \Gamma)}$ este un **tip abstract de date**

Semantica unui modul în **Maude**

Fie (S, Σ) o semnătură multisortată și Γ o mulțime de ecuații condiționate.

$$\mathcal{I}_{(S, \Sigma, \Gamma)} = \{\mathcal{I} \mid \mathcal{I} \text{ } \Gamma\text{-algebra inițială}\}$$

- $\mathcal{I}_{(S, \Sigma, \Gamma)}$ este un tip abstract de date

În **Maude**, un `modul fmod ... endfm` definește tipul abstract de date $\mathcal{I}_{(S, \Sigma, \Gamma)}$ și construiește efectiv algebra $T_{\Sigma} / \equiv_{\Gamma, \tau_{\Sigma}}$

- S mulțimea sorturilor
- Σ mulțimea simbolurilor de operații
- Γ mulțimea ecuațiilor definite în modul, iar fiecare ecuație

$$\text{eq } t = t' \text{ și } \text{ceq } t = t' \text{ if } H$$

este cuantificată de variabilele care apar în t și t' .

Specificație corectă

Fie (S, Σ) o semnătură multisortată și $\mathcal{A}$ o (S, Σ) -algebră.

Definiție

O specificație (S, Σ, Γ) este **adekvată** pentru $\mathcal{A}$ dacă $\mathcal{A}$ este Γ -algebră inițială, i.e.

$$\mathcal{A} \in \mathfrak{I}_{(S, \Sigma, \Gamma)}.$$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$
- $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, \text{succ} : s \rightarrow s\}$
- $\Gamma = \{(\forall x) \text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(x)))) \doteq x\}$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$
- $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, \text{succ} : s \rightarrow s\}$
- $\Gamma = \{(\forall x) \text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(x)))) \doteq x\}$

(S, Σ, Γ) este o specificație adecvată pentru $\mathcal{A} = (\mathbb{Z}_4, 0, \text{succ})$, unde $A_{\text{succ}}(x) := (x + 1) \bmod 4$.

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$
- $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, \text{succ} : s \rightarrow s\}$
- $\Gamma = \{(\forall x) \text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(x)))) \doteq x\}$

(S, Σ, Γ) este o specificație adecvată pentru $\mathcal{A} = (\mathbb{Z}_4, 0, \text{succ})$, unde $A_{\text{succ}}(x) := (x + 1) \bmod 4$.

Se reduce la a arăta că $\mathcal{A}$ este Γ -algebra inițială, i.e.

- 1 $\mathcal{A} \models \gamma$, or. $\gamma \in \Gamma$,
- 2 pt. or. Γ -algebră $\mathcal{B}$, există un unic morfism $f : \mathcal{A} \rightarrow \mathcal{B}$.

Exemplu

Exemplu

$\mathcal{A} = (\mathbb{Z}_4, 0, succ)$, unde $A_{succ}(x) := (x + 1) \bmod 4$.

$$1 \quad \mathcal{A} \models (\forall x) succ(succ(succ(succ(x)))) \dot{=} x$$

Exemplu

Exemplu

$\mathcal{A} = (\mathbb{Z}_4, 0, succ)$, unde $A_{succ}(x) := (x + 1) \bmod 4$.

1 $\mathcal{A} \models (\forall x) succ(succ(succ(succ(x)))) \dot{=} x$

□ Fie $e : X \rightarrow \mathbb{Z}_4$, unde $X = \{x\}$.

Exemplu

Exemplu

$\mathcal{A} = (\mathbb{Z}_4, 0, succ)$, unde $A_{succ}(x) := (x + 1) \bmod 4$.

1 $\mathcal{A} \models (\forall x) succ(succ(succ(succ(x)))) \dot{=} x$

□ Fie $e : X \rightarrow \mathbb{Z}_4$, unde $X = \{x\}$.

□ Avem

$$\begin{aligned}\tilde{e}(succ(succ(succ(succ(x)))))) &= A_{succ}(A_{succ}(A_{succ}(A_{succ}(e(x))))) \\ &= (e(x) + 4) \bmod 4 \\ &= e(x) = \tilde{e}(x)\end{aligned}$$

Exemplu

Exemplu

$\mathcal{A} = (\mathbb{Z}_4, 0, succ)$, unde $A_{succ}(x) := (x + 1) \bmod 4$.

1 $\mathcal{A} \models (\forall x) succ(succ(succ(succ(x)))) \doteq x$

□ Fie $e : X \rightarrow \mathbb{Z}_4$, unde $X = \{x\}$.

□ Avem

$$\begin{aligned}\tilde{e}(succ(succ(succ(succ(x))))) &= A_{succ}(A_{succ}(A_{succ}(A_{succ}(e(x))))) \\ &= (e(x) + 4) \bmod 4 \\ &= e(x) = \tilde{e}(x)\end{aligned}$$

2 Fie B o Γ -algebră.

Existența: Definim $f : \mathbb{Z}_4 \rightarrow B$ prin

Exemplu

Exemplu

$\mathcal{A} = (\mathbb{Z}_4, 0, succ)$, unde $A_{succ}(x) := (x + 1) \bmod 4$.

1 $\mathcal{A} \models (\forall x) succ(succ(succ(succ(x)))) \dot{=} x$

□ Fie $e : X \rightarrow \mathbb{Z}_4$, unde $X = \{x\}$.

□ Avem

$$\begin{aligned}\tilde{e}(succ(succ(succ(succ(x)))))) &= A_{succ}(A_{succ}(A_{succ}(A_{succ}(e(x))))) \\ &= (e(x) + 4) \bmod 4 \\ &= e(x) = \tilde{e}(x)\end{aligned}$$

2 Fie B o Γ -algebră.

Existența: Definim $f : \mathbb{Z}_4 \rightarrow B$ prin

□ $f(0) := B_0$

□ $f(x + 1) := B_{succ}(f(x))$, pt. $0 \leq x \leq 2$

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

□ $f(A_0) = f(0) = B_0$

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

□ $f(A_0) = f(0) = B_0$

□ $f(A_{succ}(x)) = f(x + 1) = B_{succ}(f(x))$, pt. $0 \leq x \leq 2$

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

- $f(A_0) = f(0) = B_0$
- $f(A_{succ}(x)) = f(x + 1) = B_{succ}(f(x))$, pt. $0 \leq x \leq 2$
- Trebuie să mai arătăm că $f(A_{succ}(3)) = B_{succ}(f(3))$:

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

- $f(A_0) = f(0) = B_0$
- $f(A_{succ}(x)) = f(x + 1) = B_{succ}(f(x))$, pt. $0 \leq x \leq 2$
- Trebuie să mai arătăm că $f(A_{succ}(3)) = B_{succ}(f(3))$:
  - $f(A_{succ}(3)) = f(0) = B_0$

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

- $f(A_0) = f(0) = B_0$
- $f(A_{succ}(x)) = f(x + 1) = B_{succ}(f(x))$, pt. $0 \leq x \leq 2$
- Trebuie să mai arătăm că $f(A_{succ}(3)) = B_{succ}(f(3))$:
  - $f(A_{succ}(3)) = f(0) = B_0$
  - $B_{succ}(f(3)) = B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_0))))$

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

□ $f(A_0) = f(0) = B_0$

□ $f(A_{succ}(x)) = f(x + 1) = B_{succ}(f(x))$, pt. $0 \leq x \leq 2$

□ Trebuie să mai arătăm că $f(A_{succ}(3)) = B_{succ}(f(3))$:

■ $f(A_{succ}(3)) = f(0) = B_0$

■ $B_{succ}(f(3)) = B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_0))))$

■ Cum $\mathcal{B} \models (\forall x) succ(succ(succ(succ(x)))) \dot{=} x$, pt. $e' : X \rightarrow B$,
 $e'(x) := B_0$, obținem

$$B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_0)))) = \tilde{e}'(succ(succ(succ(succ(x))))) = e'(x) = B_0$$

■ Deci $f(A_{succ}(3)) = B_{succ}(f(3))$.

Exemplu

Exemplu

2 Arătăm că f este morfism:

- $f(A_0) = f(0) = B_0$
- $f(A_{succ}(x)) = f(x + 1) = B_{succ}(f(x))$, pt. $0 \leq x \leq 2$
- Trebuie să mai arătăm că $f(A_{succ}(3)) = B_{succ}(f(3))$:
  - $f(A_{succ}(3)) = f(0) = B_0$
  - $B_{succ}(f(3)) = B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_0))))$
  - Cum $\mathcal{B} \models (\forall x) succ(succ(succ(succ(x)))) \dot{=} x$, pt. $e' : X \rightarrow B$,
 $e'(x) := B_0$, obținem
$$B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_{succ}(B_0)))) = \tilde{e}'(succ(succ(succ(succ(x))))) = e'(x) = B_0$$
  - Deci $f(A_{succ}(3)) = B_{succ}(f(3))$.

Unicitatea: Fie $g : \mathcal{A} \rightarrow \mathcal{B}$ un morfism.

Arătăm că $g(x) = f(x)$, or. $x \in \{0, 1, 2, 3\}$, prin inducție:

- $g(0) = g(A_0) = B_0 = f(0)$
- $g(x + 1) = g(A_{succ}(x)) = B_{succ}(g(x)) = B_{succ}(f(x)) = f(A_{succ}(x)) = f(x + 1)$

Substituții

Substituție

Fie (S, Σ) o semnătură multisortată și X, Y mulțimi de variabile.

- Am văzut că, pentru orice (S, Σ) -algebră $\mathcal{B} = (B_S, B_\Sigma)$, orice funcție S -sortată $e : X \rightarrow B_S$ se **extinde unic** la un morfism $\tilde{e} : T_\Sigma(X) \rightarrow \mathcal{B}$.

Substituție

Fie (S, Σ) o semnătură multisortată și X, Y mulțimi de variabile.

- Am văzut că, pentru orice (S, Σ) -algebră $\mathcal{B} = (B_S, B_\Sigma)$, orice funcție S -sortată $e : X \rightarrow B_S$ se **extinde unic** la un morfism $\tilde{e} : T_\Sigma(X) \rightarrow \mathcal{B}$.
- Ce se întâmplă dacă $\mathcal{B}$ este liber generată de Y , i.e. $\mathcal{B} \simeq T_\Sigma(Y)$?

Substituție

Fie (S, Σ) o semnătură multisortată și X, Y mulțimi de variabile.

- Am văzut că, pentru orice (S, Σ) -algebră $\mathcal{B} = (B_S, B_\Sigma)$, orice funcție S -sortată $e : X \rightarrow B_S$ se **extinde unic** la un morfism $\tilde{e} : T_\Sigma(X) \rightarrow \mathcal{B}$.
- Ce se întâmplă dacă $\mathcal{B}$ este liber generată de Y , i.e. $B \simeq T_\Sigma(Y)$?

Definiție

O **substituție** a variabilelor din X cu termeni din $T_\Sigma(Y)$ este o funcție S -sortată

$$\tau : X \rightarrow T_\Sigma(Y).$$

Proprietăți

- $\{x_1 \leftarrow t_1, \dots, x_n \leftarrow t_n\}$ este notația uzuală pentru $\sigma : X \rightarrow T_{\Sigma}(X)$,
cu $\sigma(x_i) = t_i$ și $\sigma(x) = x$, pt. $x \neq x_i$, or. $i = 1, \dots, n$.

Proprietăți

- $\{x_1 \leftarrow t_1, \dots, x_n \leftarrow t_n\}$ este notația uzuală pentru $\sigma : X \rightarrow T_\Sigma(X)$, cu $\sigma(x_i) = t_i$ și $\sigma(x) = x$, pt. $x \neq x_i$, or. $i = 1, \dots, n$.
- O substituție $\tau : X \rightarrow T_\Sigma(Y)$ se extinde unic la un (S, Σ) -morfism
$$\tilde{\tau} : T_\Sigma(X) \rightarrow T_\Sigma(Y)$$
  - $\tilde{\tau}_s(x) := \tau_s(x)$, or. $x \in X_s$,
  - $\tilde{\tau}_s(\sigma) := \sigma$, or. $\sigma : \rightarrow s$,
  - $\tilde{\tau}_s(\sigma(t_1, \dots, t_n)) := \sigma(\tilde{\tau}_{s_1}(t_1), \dots, \tilde{\tau}_{s_n}(t_n))$, or. $\sigma : s_1 \dots s_n \rightarrow s$ și or. $t_1 \in T_\Sigma(X)_{s_1}, \dots, t_n \in T_\Sigma(X)_{s_n}$.

Proprietăți

- $\{x_1 \leftarrow t_1, \dots, x_n \leftarrow t_n\}$ este notația uzuală pentru $\sigma : X \rightarrow T_\Sigma(X)$, cu $\sigma(x_i) = t_i$ și $\sigma(x) = x$, pt. $x \neq x_i$, or. $i = 1, \dots, n$.
- O substituție $\tau : X \rightarrow T_\Sigma(Y)$ se extinde unic la un (S, Σ) -morfism
$$\tilde{\tau} : T_\Sigma(X) \rightarrow T_\Sigma(Y)$$
  - $\tilde{\tau}_s(x) := \tau_s(x)$, or. $x \in X_s$,
  - $\tilde{\tau}_s(\sigma) := \sigma$, or. $\sigma : \rightarrow s$,
  - $\tilde{\tau}_s(\sigma(t_1, \dots, t_n)) := \sigma(\tilde{\tau}_{s_1}(t_1), \dots, \tilde{\tau}_{s_n}(t_n))$, or. $\sigma : s_1 \dots s_n \rightarrow s$ și or. $t_1 \in T_\Sigma(X)_{s_1}, \dots, t_n \in T_\Sigma(X)_{s_n}$.
- Vom identifica uneori $\tilde{\tau}$ cu τ .

Proprietăți

Fie X , Y și Z mulțimi de variabile.

- Compunerea substituțiilor $\tau : X \rightarrow T_{\Sigma}(Y)$ și $\mu : Y \rightarrow T_{\Sigma}(Z)$ este

$$\begin{aligned} &\tau; \mu : X \rightarrow T_{\Sigma}(Z) \\ &(\tau; \mu)_s(x) := (\tau; \tilde{\mu})_s(x), \\ &\text{or. } x \in X_s. \end{aligned}$$

- Compunerea substituțiilor este asociativă.
- Compunerea substituțiilor **nu** este în general comutativă.

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{a : \rightarrow s, f : s \rightarrow s, g : s \rightarrow s, p : sssss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y, z, u, v\}$
- $t = p(u, v, x, y, z) \in T_{\Sigma}(X)$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{a : \rightarrow s, f : s \rightarrow s, g : s \rightarrow s, p : sssss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y, z, u, v\}$
- $t = p(u, v, x, y, z) \in T_{\Sigma}(X)$
- $\tau : X \rightarrow T_{\Sigma}(X), \tau = \{x \leftarrow f(y), y \leftarrow f(a), z \leftarrow u\}$
- $\tilde{\tau}(t) = p(u, v, f(y), f(a), u)$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{a : \rightarrow s, f : s \rightarrow s, g : s \rightarrow s, p : sssss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y, z, u, v\}$
- $t = p(u, v, x, y, z) \in T_{\Sigma}(X)$
- $\tau : X \rightarrow T_{\Sigma}(X), \tau = \{x \leftarrow f(y), y \leftarrow f(a), z \leftarrow u\}$
- $\tilde{\tau}(t) = p(u, v, f(y), f(a), u)$
- $\mu : X \rightarrow T_{\Sigma}(X), \mu = \{y \leftarrow g(a), u \leftarrow z, v \leftarrow f(f(a))\}$
- $\tilde{\mu}(t) = p(z, f(f(a)), x, g(a), z)$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{a : \rightarrow s, f : s \rightarrow s, g : s \rightarrow s, p : sssss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y, z, u, v\}$
- $t = p(u, v, x, y, z) \in T_{\Sigma}(X)$
- $\tau : X \rightarrow T_{\Sigma}(X), \tau = \{x \leftarrow f(y), y \leftarrow f(a), z \leftarrow u\}$
- $\tilde{\tau}(t) = p(u, v, f(y), f(a), u)$
- $\mu : X \rightarrow T_{\Sigma}(X), \mu = \{y \leftarrow g(a), u \leftarrow z, v \leftarrow f(f(a))\}$
- $\tilde{\mu}(t) = p(z, f(f(a)), x, g(a), z)$
- $(\tilde{\tau}; \tilde{\mu})(t) = \tilde{\mu}(\tilde{\tau}(t)) = \tilde{\mu}(p(u, v, f(y), f(a), u)) =$
 $= p(z, f(f(a)), f(g(a)), f(a), z)$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{a : \rightarrow s, f : s \rightarrow s, g : s \rightarrow s, p : sssss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y, z, u, v\}$
- $t = p(u, v, x, y, z) \in T_{\Sigma}(X)$
- $\tau : X \rightarrow T_{\Sigma}(X), \tau = \{x \leftarrow f(y), y \leftarrow f(a), z \leftarrow u\}$
- $\tilde{\tau}(t) = p(u, v, f(y), f(a), u)$
- $\mu : X \rightarrow T_{\Sigma}(X), \mu = \{y \leftarrow g(a), u \leftarrow z, v \leftarrow f(f(a))\}$
- $\tilde{\mu}(t) = p(z, f(f(a)), x, g(a), z)$
- $(\tilde{\tau}; \tilde{\mu})(t) = \tilde{\mu}(\tilde{\tau}(t)) = \tilde{\mu}(p(u, v, f(y), f(a), u)) =$
 $= p(z, f(f(a)), f(g(a)), f(a), z)$
- $(\tilde{\mu}; \tilde{\tau})(t) = \tilde{\tau}(\tilde{\mu}(t)) = \tilde{\tau}(p(z, f(f(a)), x, g(a), z)) =$
 $= p(u, f(f(a)), f(y), g(a), u)$

Algoritmul de unificare

Cazul monosortat

- (S, Σ) **signatură monosortată**, i.e. $S = \{s\}$.
- X mulțime de variabile și $T_\Sigma(X)$ termenii cu variabile din X .
- O **ecuație** constă în doi termeni $t, t' \in T_\Sigma(X)$ și o notăm

$$t \doteq t'.$$

- În cazul monosortat cuantificarea înaintea unei ecuații nu este necesară.
- **Egalitatea termenilor**:
dacă $t = \sigma(t_1, \dots, t_n)$ și $t' = \tau(t'_1, \dots, t'_k)$ atunci

$$t = t' \Leftrightarrow \sigma = \tau, n = k \text{ și } t_i = t'_i, \text{ or. } i$$

$\doteq$ egalitate formală

$=$ egalitate efectivă

Unificare. Cazul monosortat

Fie (S, Σ) semnătură monosortată și X mulțime de variabile.

Problema unificării:

Pentru o mulțime finită de ecuații $U = \{t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n\}$
găsiți un unificator.

Unificare. Cazul monosortat

Fie (S, Σ) signatură monosortată și X mulțime de variabile.

Problema unificării:

Pentru o mulțime finită de ecuații $U = \{t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n\}$ găsiți un unificator.

- Un **unificator** pentru U este o substituție $\nu : X \rightarrow T_\Sigma(X)$ a.î.
 $\nu(t_i) = \nu(t'_i)$, or. $i = 1, \dots, n$.

Unificare. Cazul monosortat

Fie (S, Σ) semnătură monosortată și X mulțime de variabile.

Problema unificării:

Pentru o mulțime finită de ecuații $U = \{t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n\}$ găsiți un unificator.

- Un **unificator** pentru U este o substituție $\nu : X \rightarrow T_\Sigma(X)$ a.î.

$$\nu(t_i) = \nu(t'_i), \text{ or. } i = 1, \dots, n.$$

- Un unificator ν pentru U este un **cel mai general unificator** (**cgu, mgu**) dacă pentru orice alt unificator ν' pentru U , există o substituție μ astfel încât

$$\nu' = \nu; \mu.$$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, + : ss \rightarrow s, \star : ss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y\}$
- $t = x + (y \star y) = +(x, \star(y, y))$
- $t' = x + (y \star x) = +(x, \star(y, x))$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, + : ss \rightarrow s, \star : ss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y\}$
- $t = x + (y \star y) = +(x, \star(y, y))$
- $t' = x + (y \star x) = +(x, \star(y, x))$
- $\nu = \{x \leftarrow y, y \leftarrow y\}$
  - $\nu(t) = y + (y \star y)$
  - $\nu(t') = y + (y \star y)$
  - ν este **cgu**

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, + : ss \rightarrow s, \star : ss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y\}$
- $t = x + (y \star y) = +(x, \star(y, y))$
- $t' = x + (y \star x) = +(x, \star(y, x))$
- $\nu = \{x \leftarrow y, y \leftarrow y\}$
  - $\nu(t) = y + (y \star y)$
  - $\nu(t') = y + (y \star y)$
  - ν este **cgu**
- $\nu' = \{x \leftarrow 0, y \leftarrow 0\}$
  - $\nu'(t) = 0 + (0 \star 0)$
  - $\nu'(t') = 0 + (0 \star 0)$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, + : ss \rightarrow s, \star : ss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y\}$
- $t = x + (y \star y) = +(x, \star(y, y))$
- $t' = x + (y \star x) = +(x, \star(y, x))$
- $\nu = \{x \leftarrow y, y \leftarrow y\}$
  - $\nu(t) = y + (y \star y)$
  - $\nu(t') = y + (y \star y)$
  - ν este **cgu**
- $\nu' = \{x \leftarrow 0, y \leftarrow 0\}$
  - $\nu'(t) = 0 + (0 \star 0)$
  - $\nu'(t') = 0 + (0 \star 0)$
  - $\nu' = \nu; \{y \leftarrow 0\}$

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$ și $\Sigma = \{0 : \rightarrow s, + : ss \rightarrow s, \star : ss \rightarrow s\}$
- $X = \{x, y\}$
- $t = x + (y \star y) = +(x, \star(y, y))$
- $t' = x + (y \star x) = +(x, \star(y, x))$
- $\nu = \{x \leftarrow y, y \leftarrow y\}$
  - $\nu(t) = y + (y \star y)$
  - $\nu(t') = y + (y \star y)$
  - ν este **cgu**
- $\nu' = \{x \leftarrow 0, y \leftarrow 0\}$
  - $\nu'(t) = 0 + (0 \star 0)$
  - $\nu'(t') = 0 + (0 \star 0)$
  - $\nu' = \nu; \{y \leftarrow 0\}$
  - ν' este **unificator**, dar nu este **gcu**

Algoritmul de unificare

- Pentru o mulțime finită de ecuații $U = \{t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n\}$ stabilește dacă există un cgu.
- Există algoritmi mai eficienți, dar îl alegem pe acesta pentru simplitatea sa.

Algoritmul de unificare

- Pentru o mulțime finită de ecuații $U = \{t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n\}$ stabilește dacă există un cgu.
- Există algoritmi mai eficienți, dar îl alegem pe acesta pentru simplitatea sa.
- Algoritmul lucrează cu două liste:
  - Lista soluție: S
  - Lista de rezolvat: R

Algoritmul de unificare

- Pentru o mulțime finită de ecuații $U = \{t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n\}$ stabilește dacă există un cgu.
- Există algoritmi mai eficienți, dar îl alegem pe acesta pentru simplitatea sa.
- Algoritmul lucrează cu două liste:
  - Lista soluție: S
  - Lista de rezolvat: R
- Inițial:
  - Lista soluție: $S = \emptyset$
  - Lista de rezolvat: $R = \{t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n\}$

Algoritmul de unificare

Algoritmul constă în aplicarea nedeterministă a regulilor de mai jos:

Algoritmul de unificare

Algoritmul constă în aplicarea nedeterministă a regulilor de mai jos:

- SCOATE

- orice ecuație de forma $t \doteq t$ din R este eliminată.

Algoritmul de unificare

Algoritmul constă în aplicarea nedeterministă a regulilor de mai jos:

- SCOATE

- orice ecuație de forma $t \doteq t$ din R este eliminată.

- DESCOMPUNE

- orice ecuație de forma $f(t_1, \dots, t_n) \doteq f(t'_1, \dots, t'_n)$ din R este înlocuită cu ecuațiile $t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n$.

Algoritmul de unificare

Algoritmul constă în aplicarea nedeterministă a regulilor de mai jos:

□ SCOATE

- orice ecuație de forma $t \doteq t$ din R este eliminată.

□ DESCOMPUNE

- orice ecuație de forma $f(t_1, \dots, t_n) \doteq f(t'_1, \dots, t'_n)$ din R este înlocuită cu ecuațiile $t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n$.

□ REZOLVĂ

- orice ecuație de forma $x \doteq t$ sau $t \doteq x$ din R , unde variabila x nu apare în termenul t , este mutată sub forma $x \doteq t$ în S . În toate celelalte ecuații (din R și S), x este înlocuit cu t .

Algoritmul de unificare

Algoritmul se termină normal dacă $R = \emptyset$. În acest caz, S dă cgu.

Algoritmul este oprit cu concluzia inexistenței unui cgu dacă:

- 1 În R există o ecuație de forma

$$f(t_1, \dots, t_n) \doteq g(t'_1, \dots, t'_k) \text{ cu } f \neq g.$$

- 2 În R există o ecuație de forma $x \doteq t$ sau $t \doteq x$ și variabila x apare în termenul t .

Algoritmul de unificare - schemă

	Lista soluție S	Lista de rezolvat R
Inițial	$\emptyset$	$t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n$
SCOATE	S	$R', t \doteq t$
	S	R'
DESCOMPUNE	S	$R', f(t_1, \dots, t_n) \doteq f(t'_1, \dots, t'_n)$
	S	$R', t_1 \doteq t'_1, \dots, t_n \doteq t'_n$
REZOLVĂ	S	$R', x \doteq t \text{ sau } t \doteq x, x \text{ nu apare în } t$
	$x \doteq t, S[x \leftarrow t]$	$R'[x \leftarrow t]$
Final	S	$\emptyset$

$S[x \leftarrow t]$: în toate ecuațiile din S, x este înlocuit cu t

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$, $\Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}$, $X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

Exemplu

Exemplu

□ $S = \{s\}$, $\Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}$, $X = \{x, y, z, w\}$

□ $U = \{g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)$	

Exemplu

Exemplu

□ $S = \{s\}$, $\Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}$, $X = \{x, y, z, w\}$

□ $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ

Exemplu

Exemplu

□ $S = \{s\}$, $\Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}$, $X = \{x, y, z, w\}$

□ $U = \{g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ
$x \dot{=} g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \dot{=} f(g(z), w, z)$	

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$, $\Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}$, $X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ
$x \dot{=} g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \dot{=} f(g(z), w, z)$	DESCOMPUNE

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}, \Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}, X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \dot{=} x, f(x, h(x), y) \dot{=} f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ
$x \dot{=} g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \dot{=} f(g(z), w, z)$	DESCOMPUNE
$x \dot{=} g(y)$	$g(y) \dot{=} g(z), h(g(y)) \dot{=} w, y \dot{=} z$	

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$, $\Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}$, $X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ
$x \doteq g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \doteq f(g(z), w, z)$	DESCOMPUNE
$x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), h(g(y)) \doteq w, y \doteq z$	REZOLVĂ

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}, \Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}, X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ
$x \doteq g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \doteq f(g(z), w, z)$	DESCOMPUNE
$x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), h(g(y)) \doteq w, y \doteq z$	REZOLVĂ
$w \doteq h(g(y)),$ $x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), y \doteq z$	REZOLVĂ

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}, \Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}, X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ
$x \doteq g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \doteq f(g(z), w, z)$	DESCOMPUNE
$x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), h(g(y)) \doteq w, y \doteq z$	REZOLVĂ
$w \doteq h(g(y)),$ $x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), y \doteq z$	REZOLVĂ
$y \doteq z, x \doteq g(z),$ $w \doteq h(g(z))$	$g(z) \doteq g(z)$	SCOATE

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}$, $\Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}$, $X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(g(z), w, z)$	REZOLVĂ
$x \doteq g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \doteq f(g(z), w, z)$	DESCOMPUNE
$x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), h(g(y)) \doteq w, y \doteq z$	REZOLVĂ
$w \doteq h(g(y)),$ $x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), y \doteq z$	REZOLVĂ
$y \doteq z, x \doteq g(z),$ $w \doteq h(g(z))$	$g(z) \doteq g(z)$	SCOATE
$y \doteq z, x \doteq g(z),$ $w \doteq h(g(z))$	$\emptyset$	

- $\nu = \{y \leftarrow z, x \leftarrow g(z), w \leftarrow h(g(z))\}$ este cgu pentru ecuațiile din U .

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}, \Sigma = \{b : \rightarrow s, g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}, X = \{x, y, z\}$
- $U = \{g(y) \dot{=} x, f(x, h(y), y) \dot{=} f(g(z), b, z)\}$ are gcu?

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}, \Sigma = \{b : \rightarrow s, g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}, X = \{x, y, z\}$
- $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(y), y) \doteq f(g(z), b, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \doteq x, f(x, h(y), y) \doteq f(g(z), b, z)$	REZOLVĂ
$x \doteq g(y)$	$f(g(y), h(y), y) \doteq f(g(z), b, z)$	DESCOMPUNE
$x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq g(z), h(y) \doteq b, y \doteq z$	- EȘEC -

- h și b sunt simboluri de operații diferite!
- Nu există unificator pentru ecuațiile din U .

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}, \Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}, X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(y, w, z)\}$ are gcu?

Exemplu

Exemplu

- $S = \{s\}, \Sigma = \{g : s \rightarrow s, h : s \rightarrow s, f : sss \rightarrow s\}, X = \{x, y, z, w\}$
- $U = \{g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(y, w, z)\}$ are gcu?

S	R	
$\emptyset$	$g(y) \doteq x, f(x, h(x), y) \doteq f(y, w, z)$	REZOLVĂ
$x \doteq g(y)$	$f(g(y), h(g(y)), y) \doteq f(y, w, z)$	DESCOMPUNE
$x \doteq g(y)$	$g(y) \doteq y, h(g(y)) \doteq w, y \doteq z$	- EȘEC -

- În ecuația $g(y) \doteq y$, variabila y apare în termenul $g(y)$.
- Nu există unificator pentru ecuațiile din U .

Terminarea algoritmului

Propoziție

Algoritmul de unificare se termină.

Terminarea algoritmului

Propoziție

Algoritmul de unificare se termină.

Demonstrație

- Notăm cu
  - N_1 : numărul variabilelor care apar în R
  - N_2 : numărul aparițiilor simbolurilor care apar în R
- Este suficient să arătăm că perechea (N_1, N_2) descrește strict în ordine lexicografică la execuția unui pas al algoritmului:
dacă la execuția unui pas (N_1, N_2) se schimbă în (N'_1, N'_2) , atunci
$$(N_1, N_2) \geq_{lex} (N'_1, N'_2)$$

Demonstrație (cont.)

Fiecare regulă a algoritmului modifică N_1 și N_2 astfel:

	N_1	N_2
SCOATE	$\geq$	$>$
DESCOMPUNE	$=$	$>$
REZOLVĂ	$>$	

- N_1 : numărul variabilelor care apar în R
- N_2 : numărul aparițiilor simbolurilor care apar în R

Corectitudinea algoritmului

Lema 1

Mulțimea unificatorilor pentru reuniunea ecuațiilor din R și S nu se modifică prin aplicarea celor trei reguli ale algoritmului de unificare.

Corectitudinea algoritmului

Lema 1

Mulțimea unificatorilor pentru reuniunea ecuațiilor din R și S nu se modifică prin aplicarea celor trei reguli ale algoritmului de unificare.

Demonstrație

Analizăm fiecare regulă:

- SCOATE: evident

Corectitudinea algoritmului

Lema 1

Mulțimea unificatorilor pentru reuniunea ecuațiilor din R și S nu se modifică prin aplicarea celor trei reguli ale algoritmului de unificare.

Demonstrație

Analizăm fiecare regulă:

□ **SCOATE**: evident

□ **DESCOMPUNE**: Trebuie să arătăm că

$$\begin{array}{ccc} \nu \text{ unificator pt.} & \Leftrightarrow & \nu \text{ unificator pt.} \\ f(t_1, \dots, t_n) \doteq f(t'_1, \dots, t'_n) & & t_i \doteq t'_i, \text{ or. } i = 1, \dots, n. \end{array}$$

Corectitudinea algoritmului

Lema 1

Mulțimea unificatorilor pentru reuniunea ecuațiilor din R și S nu se modifică prin aplicarea celor trei reguli ale algoritmului de unificare.

Demonstrație

Analizăm fiecare regulă:

□ **SCOATE**: evident

□ **DESCOMPUNE**: Trebuie să arătăm că

$$\begin{array}{ccc} \nu \text{ unificator pt.} & \Leftrightarrow & \nu \text{ unificator pt.} \\ f(t_1, \dots, t_n) \doteq f(t'_1, \dots, t'_n) & & t_i \doteq t'_i, \text{ or. } i = 1, \dots, n. \end{array}$$

$$\begin{aligned} & \nu \text{ unif. pt. } f(t_1, \dots, t_n) \doteq f(t'_1, \dots, t'_n) \\ \Leftrightarrow & \nu(f(t_1, \dots, t_n)) = \nu(f(t'_1, \dots, t'_n)) \\ \Leftrightarrow & f(\nu(t_1), \dots, \nu(t_n)) = f(\nu(t'_1), \dots, \nu(t'_n)) \\ \Leftrightarrow & \nu(t_i) = \nu(t'_i), \text{ or. } i = 1, \dots, n \\ \Leftrightarrow & \nu \text{ unificator pt. } t_i \doteq t'_i, \text{ or. } i = 1, \dots, n \end{aligned}$$

Demonstrație (cont.)

□ REZOLVĂ:

- Se observă că or. unificator ν pt. reuniunea ecuațiile din R și S , atât înainte cât și după aplicarea regulii REZOLVĂ, trebuie să satisfacă:

$$\nu(x) = \nu(t).$$

- Pt. or. unificator μ pt. $x \doteq t$ observăm că:

$$(x \leftarrow t); \mu = \mu$$

- $((x \leftarrow t); \mu)(x) = \mu(t) = \mu(x)$
- $((x \leftarrow t); \mu)(y) = \mu(y)$, or. $y \neq x$

- Deci,

μ este un unificator pt. ec. din R și S înainte de REZOLVĂ

$\Leftrightarrow$

μ este un unificator pt. ec. din R și S după REZOLVĂ

Corectitudinea algoritmului

Lema 2

Variabilele care apar în partea stângă a ecuațiilor din S sunt distincte două câte două și nu mai apar în altă parte în S și R .

Corectitudinea algoritmului

Lema 2

Variabilele care apar în partea stângă a ecuațiilor din S sunt distincte două câte două și nu mai apar în altă parte în S și R .

Demonstrație

Exercițiu!

Corectitudinea algoritmului

- Pres. că algoritmul de unificare se termină cu $R = \emptyset$.
- Fie $x_i \doteq t_i$, $i = 1, \dots, k$, ecuațiile din S .
- Definim substituția:

$$\nu(x_i) = t_i, \text{ or. } i = 1, \dots, k.$$

- ν este corect definită (vezi Lema 2).
- Cum variabilele x_i nu apar în termenii t_i , deducem că $\nu(t_i) = t_i = \nu(x_i)$, or. $i = 1, \dots, k$.
- Deci ν este unificator pentru U (vezi Lema 1).

Corectitudinea algoritmului

Lema 3

ν definit mai sus cf. algoritmului de unificare este cgu pentru U .

Corectitudinea algoritmului

Lema 3

ν definit mai sus cf. algoritmului de unificare este cgu pentru U .

Demonstrație

- Pt. or. substituție s obținem că $\nu; s$ este unificator pt. U :
pentru $t_i \doteq t'_i \in U$, avem

$$(\nu; s)(t_i) = s(\nu(t_i)) = s(\nu(t'_i)) = (\nu; s)(t'_i)$$

- Fie μ un alt unificator pt. U . Avem
  - $\mu(\nu(x_i)) = \mu(t_i) = x_i$, or. $i = 1, \dots, k$,
  - $\mu(\nu(y)) = \mu(y)$, or. $y \neq x$.

Deci $\nu; \mu = \mu$.

- În concluzie, ν este cgu deoarece or. alt unificator se poate scrie ca o compunere a lui ν cu o substituție.

Matching problem

- Fie p și t termeni cu variabile din X . Spunem că
 p matches t (t este o instanță a lui p)
dacă există o substituție $\nu : X \rightarrow T_{\Sigma}(X)$ astfel încât
 $\nu(p) = t$.

Matching problem

- Fie p și t termeni cu variabile din X . Spunem că
 p matches t (t este o instanță a lui p)
dacă există o substituție $\nu : X \rightarrow T_{\Sigma}(X)$ astfel încât
 $\nu(p) = t$.

Exemplu

- $p = x + (y \star y)$
□ $t = (a + y) + (x \star x)$

Matching problem

- Fie p și t termeni cu variabile din X . Spunem că
 p **matches** t (t este o **instanță** a lui p)
dacă există o substituție $\nu : X \rightarrow T_{\Sigma}(X)$ astfel încât
 $\nu(p) = t$.

Exemplu

- $p = x + (y \star y)$
□ $t = (a + y) + (x \star x)$
□ $\nu = \{x \leftarrow a + y, y \leftarrow x\}$
□ $\nu(p) = (a + y) + (x \star x) = t$

Matching problem

- Fie t' termenul obținut din t prin înlocuirea fiecărei variabile x cu un simbol de constantă c_x

Matching problem

- Fie t' termenul obținut din t prin înlocuirea fiecărei variabile x cu un simbol de constantă c_x
- Substituția ν poate fi determinată aplicând algoritmul de unificare pentru ecuația $p \doteq t'$.

Matching problem

- Fie t' termenul obținut din t prin înlocuirea fiecărei variabile x cu un simbol de constantă c_x
- Substituția ν poate fi determinată aplicând algoritmul de unificare pentru ecuația $p \doteq t'$.

Exemplu

- $p = x + (y \star y)$
- $t = (a + y) + (x \star x)$

Matching problem

- Fie t' termenul obținut din t prin înlocuirea fiecărei variabile x cu un simbol de constantă c_x
- Substituția ν poate fi determinată aplicând algoritmul de unificare pentru ecuația $p \doteq t'$.

Exemplu

- $p = x + (y \star y)$
- $t = (a + y) + (x \star x)$
- $t' = (a + c_y) + (c_x \star c_x)$

Matching problem

- Fie t' termenul obținut din t prin înlocuirea fiecărei variabile x cu un simbol de constantă c_x
- Substituția ν poate fi determinată aplicând algoritmul de unificare pentru ecuația $p \doteq t'$.

Exemplu

- $p = x + (y \star y)$
- $t = (a + y) + (x \star x)$
- $t' = (a + c_y) + (c_x \star c_x)$
- Aplicăm algoritmul de unificare pt.
 $\{x + (y \star y) \doteq (a + c_y) + (c_x \star c_x)\}$ și obținem $\{x \doteq a + c_y, y \doteq c_x\}$.

Matching problem

- Fie t' termenul obținut din t prin înlocuirea fiecărei variabile x cu un simbol de constantă c_x
- Substituția ν poate fi determinată aplicând algoritmul de unificare pentru ecuația $p \doteq t'$.

Exemplu

- $p = x + (y \star y)$
  - $t = (a + y) + (x \star x)$
  - $t' = (a + c_y) + (c_x \star c_x)$
  - Aplicăm algoritmul de unificare pt.
 $\{x + (y \star y) \doteq (a + c_y) + (c_x \star c_x)\}$ și obținem $\{x \doteq a + c_y, y \doteq c_x\}$.
-
- O problemă de matching poate fi rezolvată prin unificare.

Pe săptămâna viitoare!